

Kris Merckx: 'Niemand hoeft te beweren dat gratis geneeskunde niet efficiënt kan zijn.'

bouwde zich zelfs om tot een pionier in de eco-industrie. Maar we blijven waakzaam, zegt Merckx. 'Het gebruik van asbest is al lang verboden, maar men schat dat er nog altijd een half miljoen asbestkankers sluimeren. Ondertussen worden volop nieuwe chemische stoffen gebruikt die waarschijnlijk ook kankerverwekkend zijn. Van de zeven miljoen kankerdoeden wereldwijd per jaar, is tien procent werkgerelateerd. Er duiken voortdurend nieuwe arbeidsziektes op en telkens weer is het een strijd om ze erkend te krijgen. De locomotorische aandoeningen van kassiers of bandwerkers, bijvoorbeeld, door het opgedreven ritme. Of stress. Wij zien

mensen kraken onder de druk van het werk. Wat zal de gezondheidsimpact van het Fortis-debacle op het personeel niet zijn?' Geneeskunde voor het Volk heeft er ondertussen een nieuwe tegenstrever bij: de controlegeneeskunde, die absenteïsme op het werk bestrijdt. 'Controle-geneeskunde is anti-geneeskunde', zegt Merckx. 'Niet het belang van de zieke, maar de winst van het bedrijf staat voorop.' Tussen twee huisbezoeken door moet Merckx een boos telefoontje plegen naar een controlearts. Een patiënt van hem had een zwaar arbeidsongeval op een bouwwerf: zes gebroken ribben, milt gescheurd, schouder en nek ontwricht. Toen de letsels genezen waren, bleef de man pijn lijden. Een posttraumatisch stressyndroom, luidde de diagnose van de psychiater. Toch oordeelde de controlearts dat de patiënt weer aan de slag moest. 'Terwijl uit het psychiatrisch verslag duidelijk blijkt dat die man niet in staat is te werken', zegt Merckx tegen de controlearts. Die blijkt dan toch oor te hebben naar zijn argumenten. 'Het helpt soms om bekend te zijn', geeft Kris Merckx toe. 'Ze zijn bang voor me. Maar voor mijn patiënt maakt dat het verschil tussen het doorbetaald krijgen van zijn loon of een veel lagere uitkering van het ziekenfonds. Ik heb vaak genoeg ge-

zien hoe een ziekte mensen met een goed inkomen plots in de armoede kan storten.'

De zwarte golf

De volgende stop is bij Camille en Margriet. Het bejaarde echtpaar woont aan het Koninklijk Technisch Atheneum in Hoboken, een concentratieschool. Margriet steekt haar ergernis niet onder stoelen of banken. 'Praat dat die gasten hebben. Ze staken laatst hun broek af naar mij omdat ik toekeek hoe ze een verkeersbord molesteerden. Enkele jaren geleden hebben twee gasten op een brommer mijn handtas gestolen.' Kris Merckx probeert tegengas te geven: 'Je moet mijn hoofdstuk "De hele wereld in de wachtzaal" eens lezen', maar Margriet houdt voet bij stuk. 'Te veel is te veel. Ik ben bang voor mijn kleinkinderen. Ze worden overrompeld door de allochtonen.' Achteraf vertelt Kris Merckx dat het zijn grootste ontgoocheling was om het rode Hoboken bruin te zien kleuren. 'Na het faillissement van Cockerill Yards kwamen 3500 mensen zonder job te zitten. Mensen die tot dan makkelijk met de caravan op reis konden, zagen hun levensstandaard naar beneden tuimelen. Het Vlaams Blok heeft die bitterheid uitgebuit met regelrechte nazi-propaganda: de affiche '600.000

werklozen, waarom dan gastarbeid?' was rechtstreeks gekopieerd van '400.000 werklozen, 600.000 Joden, de oplossing is eenvoudig' van de nazi's. Geen wonder dat allochtonen zich terugplooiden op hun cultuur en dat kinderen die opgroeiden met het scheldwoord 'makak' zich agressief gingen gedragen. Racisme is het probaatste middel om werkmensen te verdelen.' Net als veel linkse organisaties vergoelijkte PVDA aanvankelijk de problemen. 'Maar daar zijn we van afgestapt', zegt Merckx. 'Criminaliteit, brutaliteiten en vandalisme zijn ontoelaatbaar. Maar we treden er wel met allochtonen en autochtonen samen tegen op, en desnoods halen we er de politie bij. We hebben ook onze toon tegen de kiezer van het Vlaams Blok veranderd. We verwijten hen niet langer, maar spreken hen aan op hun arbeider-zijn. We vragen hen wie al écht iets voor de kleine man heeft gedaan.' Geneeskunde voor het Volk, geeft Margriet toe. Toch heeft ze in 2006 op Dewinter gestemd, omdat hij de problemen op de agenda zet. Maar voor de districtsraad van Hoboken stemde ze op Mie Branders van de PVDA, tevens dokter voor het volk. 'Filip Dewinter was ervan overtuigd dat hij in Hoboken de absolute meerderheid zou halen', zegt Merckx. 'De PVDA

heeft hem dat belet, door te stijgen van twee naar acht procent van de stemmen. Ik heb het gevoel dat de scherpste polarisatie voorbij is. Maar ik hou mijn hart vast dat de dreigende economische crisis alle inspanningen van de voorbije jaren teniet zal doen.' Na al die jaren is de politieke overtuiging van Kris Merckx overeind gebleven. Hij blijft een maoïstische communist. 'Je hebt een ideaal en overtuiging nodig om dit werk veertig jaar vol te houden', zegt hij. Maar hij is gematigder geworden in toon en strategie. 'We hebben te veel gepolemiseerd. Zo hebben we vaak mensen afgestoten die bondgenoten hadden moeten zijn, in vakbonden of onder artsen. We moeten durven samen te werken in concrete projecten, zoals we met onze strijd voor goedkopere geneesmiddelen hebben gedaan. Ons werk als dokter is ook concreet voor de mensen, en duidelijker dan propaganda aan de fabriekspoort. Ik blijf geloven dat het nodig is om te werken aan een alternatief voor het kapitalisme. Geneeskunde voor het Volk geeft daar een voorsmaakje van.'

Kris Merckx. 'Dokter van het volk'.
Epo, 2008

ONLINE
www.gvhv.be

'WE WILDEN
BEWIJZEN
DAT GRATIS
EN KWALITEIT
SAMENGAAN'